

IBDIS | We know
books

Mădălina Vincene

Marilena Pavelescu

Limba și literatura română

clasa

8

Caiet de pregătire

Nume _____

Prenume _____

Clasa _____

Școala _____

Cuprins

1. Evaluare inițială	5
• Evaluarea competențelor de lectură și de înțelegere a unui text literar/nonliterar	5
• Actualizarea cunoștințelor.....	8
2. Cartea – obiect cultural	14
• Cartea – obiect cultural.....	14
• Modalități de exprimare a preferințelor și a opiniilor (actualizare).....	15
• Textul argumentativ (susținerea preferințelor și a opiniilor)	16
• Argumentarea unui punct de vedere	17
• Cartea – obiect cultural.....	20
3. Genul liric	22
• Genul liric. Eul liric. Figuri de stil (actualizare).....	22
• Vocabularul fundamental și masa vocabularului. Dinamica vocabularului	33
• Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului. Derivare și compunere (actualizare).....	35
4. Genul epic	36
• Compunerea (actualizare)	36
• Familia de cuvinte (actualizare).....	40
• Mijloace externe de îmbogățire a vocabularului. Împrumuturile lexicale.....	43
• Neologismele. Evitarea greșelilor în utilizarea neologismelor	45
• Cuvântul și contextul. Sensul propriu (de bază și secundar) și figurat	48
• Categorii semantice. Sinonimele. Antonimele. Omonimele. Cuvintele polisemantice (actualizare)	51
• Paronimele. Pleonasmul	54
• Noțiuni de fonetică (actualizare).....	56
• Valori stilistice ale nivelului fonetic într-un text literar	58
• Situația de comunicare dialogată și monologată (actualizare). Monologul: text descriptiv.....	60
• Genul liric	64
• Genul epic	66
• Noțiuni de sintaxă. Enunțul. Fraza.....	70
• Raporturi sintactice în propoziție și în frază și mijloacele de stabilire a acestora (actualizare)	72
• Cuvinte și construcții incidente. Punctuația lor	74
• Contragerea și expansiunea	76
• Monologul: text narativ	78
• Genul epic	80

• Balada populară.....	82
• Figuri de stil. Alegoria.....	88
• Predicatul (actualizare).....	92
• Predicatul verbal (actualizare).....	94
• Predicatul nominal (actualizare).....	96
• Propoziția subordonată predicativă.....	98
• Subiectul (actualizare). Probleme ale acordului (acordul după înțeles, acordul prin atracție).....	100
• Propoziția subordonată subiectivă. Natura elementului regent al propoziției subiective.....	102
• Texte publicitare.....	104
• Monologul: text informativ.....	106
• Balada populară.....	108

6. Romanul

110

• Romanul.....	110
• Relațiile dintre personaje. Modalități de caracterizare a personajelor.....	118
• Atributul.....	120
• Propoziția subordonată atributivă.....	121
• Complementul direct (actualizare).....	124
• Propoziția subordonată completivă directă.....	126
• Complementul indirect (actualizare).....	128
• Propoziția subordonată completivă indirectă.....	130
• Textul nonliterar.....	132
• Romanul.....	138

7. Genul dramatic

140

• Genul dramatic.....	140
• Vizionarea de spectacol.....	144
• Complementul circumstanțial de loc, de timp, de mod (actualizare).....	145
• Complementul circumstanțial de cauză și de scop.....	147
• Propozițiile subordonate circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop.....	149
• Situația de comunicare dialogată. Îmbinarea elementelor verbale, nonverbale și paraverbale în dialog.....	151
• Genul dramatic.....	153

8. Evaluare finală

155

• Evaluare sumativă – semestrul I.....	155
• Evaluare sumativă – semestrul al II-lea.....	161
• Teste de pregătire pentru Evaluarea Națională clasa a VIII-a.....	167

Evaluarea competențelor de lectură
și de înțelegere a unui text literar/nonliterar

TESTUL 1

Citește textul:

Când Gaittany aminti lui Ioanide că a doua zi urmau să se-ntâlnească la cinci, la ceaiul oferit de Saferian Manigomian, Ioanide protestă cu o vehemență crescândă.

— Dar ai spus că vii! obiectă zâmbind deconcertat Gaittany. Nu înțelesese bine, sau aruncase vorba din politeță, fără a medita mai mult, pretindea el. Și intră într-un șuvoi de explicații, cu mult prea abundente. Casa lui Manigomian nu-i plăcea, excesul de iarbă din curte îi deșepta imaginea cimitirului, individul avea prea mare respect de vegetal și lăsa scaielele să crească în crăpături de trotuar. Totdeauna spusese că arhitectura trebuie să se purifice de orice natură vie. Intrarea cu coloane de tencuială îi făcea rău.

— Sinistru!

— Domnule Ioanide, observă persuasiv Gaittany, însă dumneata ai spus despre casă că e superbă, că-ți aduce aminte de un monument de Palladio exilat în altă climă.

— Nu pot să sufăr, continuă Ioanide și mai îndârjit, odăile lui nemăsurate, fumurii, încărcate cu mobile de bric-à-brac. Ce-nseamnă casetoanele alea spoite, pereții zugrăviți în imitație de stil pompeian, draperiile roșii de la ferești înfoiate și legate la brâu cu cordoane, ca pe vremea prințesei Matilda? Și-apoi o să ne arate iarăși pendulul și o să ne spună să-i ascultăm apele (Gaittany tăcu, căci știa că asta era cea mai mare plăcere a lui Ioanide când mergea la Saferian). Și ce, o să ne dea ceai în aceleași cești albastre preistorice, a căror porțelană s-a tocit de buzele a nu știu câte generații? În materie de ceai nu vreau arheologie, doresc igienă, ceașcă nouă Rosenthal, fără pretenții de anticărie. În casa lui, când dă ceai, pute mereu a cafea prăjită. E o combinație de arome care nu-mi convine. Este cum aș mânca portocală cu sardele. Dar nu, la Manigomian nu mai mă duc! Soră-sa e imposibilă.

— A murit, domnule, acum un an, încercă Gaittany a întrerupe argumentația.

— A murit? E un fel de a spune, a rămas umbra, ce zic, umbrele ei multiplicare. Această femeie era geniul negrului și al jeurilor, fustele păreau că-i creșteau din carne ca niște solzi. Cred că nu le scotea niciodată, trebuie să fi avut cel puțin douăsprezece, iar pe dedesupt – pantalonii lungi de dantelă, ca pe vremea Franțuzitelor. Săraca mirosea a vechi. Sunt convins că fustele ei revin în casă ca strigoi.

— Cât ești de nedrept! obiectă timid Gaittany. Era o femeie extrem de inteligentă (și subliniind), te prețuia într-un mod deosebit.

În fond însă, Gaittany, lipsit de imaginație și foarte sugestionabil, luând în serios pe oricine se exprima cu convingere, se invada de motivările de fantezie ale lui Ioanide, închipuindu-și că un om ca el poate avea realmente astfel de repulsii, absurde pentru altul.

— Îmi pare rău, bătu el în retragere, regret mult, am fi petrecut o oră plăcută.

(G. Călinescu, **Bietul Ioanide**)

Rezolvă următoarele cerințe, pornind de la textul dat.

A. COMPETENȚE DE LECTURĂ ȘI DE ÎNȚELEGERE A TEXTULUI LITERAR/NONLITERAR

1 Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

- Textul citat este:
a. un text literar integral; b. un fragment literar; c. un text integral nonliterar.
- **Bietul Ioanide** este:
a. autorul textului; b. pseudonimul autorului; c. titlul textului.
- Tema fragmentului este:
a. acceptarea invitației la un ceai la Saferian Manigomian;
b. portretul personajului Saferian Manigomian;
c. pasiunea lui Ioanide pentru arhitectură.

2 Numește sensul structurii următoare: *Este cum aș mânca portocală cu sardele.*

3 Identifică personajele ale căror nume pot înlocui termenii subliniați în situația dată: *În fond însă, Gaittany, lipsit de imaginație și foarte sugestionabil, luând în serios pe oricine se exprima cu convingere, se invadea de motivările de fantezie ale lui Ioanide, închipuindu-și că un om ca el poate avea realmente astfel de repulsii, absurde pentru altul.*

4 Transcrie, din textul dat, o structură de cel mult 15 cuvinte care redă o opinie.

B. COMPETENȚE DE APLICARE A CUNOȘTINȚELOR DESPRE TEXTUL LITERAR/NONLITERAR

1 Explică folosirea parantezelor în al cincilea alineat al textului.

2 Transcrie, din textul dat, o enumerație și explică rolul acesteia în fragmentul citat.

3 Prezintă două modalități de caracterizare a personajelor prezente în fragmentul de text citat.

C. COMPETENȚE DE REFLECTARE ASUPRA TEXTULUI LITERAR/NONLITERAR

1 Transcrie din text câte o structură despre casa lui Saferian Manigomian, care prezintă opinia personajului Ioanide și, respectiv, o informație obiectivă.

2 Crezi că Ioanide ar trebui să participe la ceaiul din casa lui Saferian Manigomian? De ce?

3 Numește o situație în care cineva ia o decizie care te surprinde.

TESTUL 2

Citește textul, apoi observă imaginea:

Pentru călătoria de la ORAVIȚA la ANINA și retur, există de acum posibilitatea de a cumpăra și ONLINE biletele de tren. Orice unitate de vânzare din țară, stație sau agenție de voiaj CFR pune în vânzare bilete pentru această rută. Este cea mai veche și cea mai spectaculoasă cale ferată montană din Sud-Estul Europei, cu peisaje fabuloase, 14 tuneluri, 10 viaducte, tăieturi în munte peste două treimi din întregul traseu (21 de kilometri).

Trenurile au în componență două vagoane (trei în sezonul estival) și circulă în fiecare zi după următorul program:

R 9695 Oravița pl. 11:15, Anina sos. 13:05

R 9694 Anina pl. 13:30, Oravița sos. 15:20

Se pot cumpăra bilete, inclusiv cu locuri rezervate, pentru călătoriile individuale sau grupuri mici, cu anticipație de 30 de zile.

În plus, la cumpărarea online se acordă o reducere suplimentară de 5% care se cumulează cu orice alt discount (de exemplu, cu reducerea aferentă biletului dus-întors).

Pentru grupurile organizate de cel puțin 30 de persoane, călătoria poate fi planificată până cu două luni înainte, iar reducerile pot ajunge și până la 35% (pentru grupuri mari de peste 45 de persoane), acest lucru fiind o bună oportunitate pentru agențiile de turism.

Accesul până la Oravița se face cu mijloace de transport auto, din apropierea gărilor Reșița și Timișoara.

(adaptare după <http://www.cfrcalatori.ro/ro/noutati-informatii>)

Rezolvă următoarele cerințe, pornind de la textul dat.

A. COMPETENȚE DE LECTURĂ ȘI DE ÎNȚELEGERE A TEXTULUI LITERAR/NONLITERAR

1 Transcrie enunțuri complete, corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

- Textul citat este:
 - a. un text integral nonliterar;
 - b. un fragment literar;
 - c. un text literar integral.
- Textul de mai sus este reprodus:
 - a. din *Mersul trenurilor*;
 - b. dintr-un articol publicat online;
 - c. dintr-un ziar local;
- Tema fragmentului este:
 - a. istoricul liniei ferate Oravița-Anina;
 - b. o călătorie cu trenul spre Oravița;
 - c. promovarea unui serviciu de cumpărare online.

2 Numește sensul cuvântului *tăieturi* în fragmentul citat.

3 Care este prima zi în care poți face o rezervare online pentru a călători pe această linie în data de 25.07.2017?

4 Transcrie, din textul dat, un enunț care redă un argument pentru achiziționarea online a biletelor.

B. COMPETENȚE DE APLICARE A CUNOȘTIINȚELOR DESPRE TEXTUL LITERAR/NONLITERAR

1 Numește persoana la care este făcută această comunicare și motivează.

2 Explică folosirea descrierii în al doilea alineat al textului dat.

3 Justifică folosirea frecventă a numerelor în acest text.

C. COMPETENȚE DE REFLECTARE ASUPRA TEXTULUI LITERAR/NONLITERAR

1 Explică, în 20-30 de cuvinte, relația dintre text și imaginea prezentată.

2 Ai dori să călătorești pe traseul Oravița-Anina? De ce?/De ce nu?

3 Numește o altă modalitate prin care s-ar putea promova acest traseu.

TESTUL PREGĂTITOR 1*

- Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din *Partea I* și din *Partea a II-a*, se acordă 78 de puncte. Pentru redactarea întregii lucrări, se acordă 12 puncte (normele de ortografie, de punctuație și de exprimare, limita de spațiu indicată). Din oficiu se acordă 10 puncte.
- Timpul efectiv de lucru este de 40 de minute.

Partea I

(48 de puncte)

Citește textul:

Cântăm libertatea și numele sfânt
Al țării străvechi și-al acestui pământ!
Iubirii de neam, ce de-a pururi ne-a fost
O pavăză-n lupte și-n pace-adăpost
Cântămu-i supremul ei cântec.

Cu vesele glasuri de tinere firi,
Cuprinși de-amintirea străbunei măriri,
Spre soare ni-e gândul și mergem spre el,
Lumina ni-e țintă și binele țel
Trăiască-ne țara și neamul! [...]

Iar dac-ar pieri de pe-ntregul pământ
Iubirea de neam și-al credinței avânt:
Azilul lor vecinic găsindu-l în noi
Le-am crește, ca iar să le dăm înapoi
Mai tari și mai trainice lumii.

(George Coșbuc, *Imnul studenților*)

Rezolvă următoarele cerințe, pornind de la textul dat.

A.
1 Extrage din text trei cuvinte care conțin diftongi diferiți. (6 p.)

2 Extrage din al doilea alineat al textului două cuvinte obținute prin conversiune. (6 p.)

3 Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate în text:
ei, vesele, înapoi. (6 p.)

4 Identifică funcția sintactică a cuvintelor subliniate din versurile:
*Cu vesele glasuri de tinere firi, / Cuprinși de-amintirea străbunei măriri, /
Spre soare ni-e gândul și mergem spre el.* (6 p.)

5 Alcătuieste un enunț care să conțină două propoziții aflate în raport de subordonare. (6 p.)

1 Precizează măsura și ritmul primelor două versuri din textul citat.

(6 p.)

2 Transcrie, din textul citat, un epitet, o metaforă și o exclamație retorică.

(6 p.)

3 Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificația versurilor:

Spre soare ni-e gândul și mergem spre el, / Lumina ni-e țintă și binele țel.

(6 p.)

Partea a II-a

(30 de puncte)

Alcătuiește o compunere, de 150-200 de cuvinte (15-20 de rânduri), în care să demonstrezi că textul *Imnul studenților*, de George Coșbuc, este un imn.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- ✓ să precizezi două dintre trăsăturile imnului, identificate în fragmentul citat;
- ✓ să ilustrezi aceste trăsături cu ajutorul exemplelor extrase din text sau prin comentarea acestora;
- ✓ să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
- ✓ să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

- Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din *Partea I* și din *Partea a II-a*, se acordă 78 de puncte. Pentru redactarea întregii lucrări, se acordă 12 puncte (normele de ortografie, de punctuație și de exprimare, limita de spațiu indicată). Din oficiu se acordă 10 puncte.
- Timpul efectiv de lucru este de 45 de minute.

Partea I

(48 de puncte)

Citește textul:

După mai multe zile de călărie și de zdruncen, și nopți de nesomn pe la stâne, să stai răsturnat într-un jilț moale, pe-o limpede seară de vară, în liniștea solemnă a munților, sub un cer învăpăiat de stele, și s-ascuți pe un străin deștept care a umblat și a văzut lume multă, să-l ascuți vorbindu-ți cu uimire de țara ta, de frumusețile și de bogățiile ei, iată o fericire din acelea care-ți lasă-n viață dungi neșterse de lumină, cărări de-a lungul cărora îți porți cu drag aducerile-aminte.

Suntem la Meledic, una din cele mai largi deschizături din Carpații Buzăului. Măgura pe care stăm – un vârful înalt de unde privim toată valea Meledicului și munții depărtați cari-o înconjoară – se cheamă „Gruul Haiducilor”. Un mândru castel se ridică pe marginea lacului, flori ne-mpresoară, stelele tremură-n lac, lin clincătă pe vale apele Slănicului.

— Doamne, frumoasă țară mai aveți... [...] Aici am văzut pășuni întinse rămase nepăscute, păduri nemărginite ce par crescute numai pentru podoaba munților și adăpostul fiarelor, gorgane de sare și râuri de păcură ce de sine au izbucnit din adâncuri, nerăbdătoare, viind ele la d-voastră. Eu am rămas pe gânduri ieri, la Lopătari, când am văzut pe deal limbile acelea de flăcări, străvezii, tremurătoare în bătaia soarelui – îmi închipuiam... poți oare să nu visezi într-o țară ca a d-tale?... îmi închipuiam că pe dealul acela al Smoleanului s-ar ridica un oraș care s-ar încălzi și s-ar lumina c-un gaz așa de curat, strecurat cu atâta grijă și împărțit cu atâta dărnicie de bunul d-voastră pământ, și că toți munții aceștia – frumoșii munți ai Buzăului, care au lacuri, și chihlimbar, și aur – și-ar deschide deodată ascunsele lor comori și le-ar revărsa asupra aceluia oraș, asupra țării întregi... Ce noapte divină, și cum te îndeamnă la vorbă și la vedenii!... Spune drept dacă patria d-voastră – pe care-mi închipui cât trebuie s-o iubiți – nu vă dă adesea visuri de acestea, dintr-o mie și una de nopți. În orice caz, mărturisește că sunteți un popor fericit.

— Ar trebui să fim.

(Alexandru Vlahuță, *România pitorească*)

Rezolvă următoarele cerințele, pornind de la textul dat.

A.

- 1 Transcrie, din primul alineat al textului, două cuvinte care conțin diftongi și un cuvânt care conține hiat. (6 p.)
- 2 Explică modul de formare al cuvintelor subliniate în textul citat: *un străin*, *dărnicie*, *deodată*. (6 p.)
- 3 Menționează ce parte de vorbire este fiecare dintre cuvintele subliniate în secvența: *păduri nemărginite ce par crescute numai pentru podoaba munților și adăpostul fiarelor*. (6 p.)
- 4 Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: *și-ar deschide deodată ascunsele lor comori și le-ar revărsa asupra aceluia oraș, asupra țării întregi...* (6 p.)

- Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din *Partea I* și din *Partea a II-a*, se acordă 78 de puncte. Pentru redactarea întregii lucrări, se acordă 12 puncte (normele de ortografie, de punctuație și de exprimare, limita de spațiu indicată). Din oficiu se acordă 10 puncte.
- Timpul efectiv de lucru este de 50 de minute.

Partea I

(48 de puncte)

Citește textul:

Un sfert de ceas până la hanul lui Mânjoală... de-acolea, până-n Popeștii-de-Sus, o poștie: în buiestru potrivit, un ceas și jumătate... Buiestrașu-i bun... dacă-i dau grăunțe la han și-l odihnesc trei sferturi de ceas... merge. Carevasăzică, un sfert și cu trei, un ceas, și până-n Popești unul și jumătate, fac două și jumătate... Acu sunt șapte trecute: ăl mai târziu până la zece, sunt la pocovnicu lordache... Am cam întârziat... trebuia să plec mai devreme... dar în sfârșit!... de așteptat, mă așteaptă...

Așa socotind în gând, am și văzut de departe, ca la o bătaie bună de pușcă, lumină multă la hanul lui Mânjoală, adică așa-i rămăsese numele; acum era hanul Mânjoloaii – omul murise de vreo cinci ani... Zdravănă femeie! ce a făcut, ce a dres, de unde era cât p-aci să le vânză hanul când trăia bărbatu-său, acum s-a plătit de datorii, a dres acaretul, a mai ridicat un grajd de piatră, și încă spun toți că trebuie să aibă și parale bune. Unii o bănuiesc că ar fi găsit vreo comoară... alții, că umblă cu farmece. Odată au vrut s-o calce tâlharii... S-au apucat să-i spargă ușa. Unul dintre ei, ăl mai voinic, un om cât un taur, a ridicat toporul și când a tras cu sete, a picat jos. L-au ridicat repede! era mort... Frate-său a dat să vorbească, dar n-a putut – amuțise. Erau patru inși. L-au pus pe mort în spinarea lui frate-său, și ceilalți doi l-au apucat de picioare, să-l îngroape undeva departe. Când să iasă din curtea hanului, Mânjoloaia începu să strige pe fereastră: hoșii! și-n față-le, iacă zapciul cu mai mulți inși și cu patru dorobanți călări. Strigă pomojnicul: „Cine-i?” Hoșii cei doi fugi care-ncotro! rămâne mutul cu frate-său mort în cârcă. Acu, ce te faci la cercetare? Toată lumea știa că mutul vorbește; cui putea să-i treacă prin cap că mutul nu se preface? L-au bătut până l-au smintit, ca să-i vie glasul la loc – degeaba. De atunci li s-a tăiat pofta flăcăilor să mai calce hanul...

Până să-mi treacă toate astea prin minte, am sosit. O sumă de cară poposesc în curtea hanului; unele duc la vale chereștea, altele porumb la deal. E o seară aspră de toamnă. Chirigiii se-ncălzesc pe lângă focuri... de aceea se vedea atâta lumină de departe. Un argat îmi ia calul în primire să-i dea grăunțe la grajd. Intru în cârciumă, unde fac refenea oameni mulți, pe când doi țigani somnoroși, unul cu lăuta și altul cu cobza, țârlăie într-un colț oltenește. Mi-e foame și frig – m-a răzbit umezeala.

(I.L. Caragiale, **La hanul lui Mânjoală**)

Rezolvă următoarele cerințele, pornind de la textul dat.

A.

- 1** Identifică numărul de litere și numărul de sunete pentru fiecare dintre cuvintele: *ceas*, *farmece*, *chereștea*. (6 p.)

- 2** Transcrie din text trei arhaisme și numește rolul folosirii acestora în textul dat. (6 p.)

- 3** Menționează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: *Unii o bănuiesc că ar fi găsit vreo comoară... alții, că umblă cu farmece. Odată au vrut s-o calce tâlharii...* (6 p.)

